

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 256. Vtrùm Adam ab initio habuerit scientiam, & notitiam infusam naturalium, & supernaturalium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

perfectè. Ratio est, quia per actus, quibus intelligimus per conuersionem ad phantasmata, non possumus perfectè cognoscere naturam, quæ intelligit altiori modo, & sine conuersionem ad phantasmata per conuersionem ad purè intelligibilia; sed angeli cognoscunt non per conuersionem ad phantasmata, sed altiori modo per conuersionem ad purè intelligibilia: ergo anima dum à cognitione sui ipsius, & suorum actuum ascendit ad cognoscendos angelos, non perfectè, sed imperfectè illos cognoscit. Quia verò modus cognoscendi diuinus est multo altior nostro modo cognoscendi, ideò dum à cognitione animæ nostræ, & angelorum ascendimus ad cognoscendum Deum, multo imperfectius Deum cognoscimus, quam angelos. Adam igitur animam suā cognoscebat quodammodo perfectè, angelos cognoscebat imperfectè, Deum autem multo imperfectius, quam angelos.

5. Probatur iam secunda pars conclusionis, quod nimirum Adam in statu innocentie, ac naturæ integræ multo perfectius cognosceret angelos, quam nos illos cognoscamus in statu naturæ lapsæ. Vt enim diximus quæstione superiori, nos in statu præsentis naturæ lapsæ à consideratione plena, & lucida nostrorum actuum interiorum distrahimur, & impedimur ab objectis exterioribus, circa quæ occupamur, Adam autem per donum integritatis non impediatur: ergo clarius, & firmiter contemplantur suos actus, & suam animam, ac ex ipsis ascendebat ad angelos melius, & perfectius cognoscendos.

6. Ad 1. Quia licet Adam angelos non cognosceret intuitiue, & per essentiam, sed per conuersionem ad phantasmata, tamen illos contemplantur cognitione multo magis clara, & fixa, quam nos contemlemur, ideò Gregorius verbis citatis dicit, quod intererat Angelorum spiritibus.

7. Ad 2. Ideò anima separata connaturaliter cognoscit angelos per eorum essentiam, & sine conuersione ad phantasmata, & ad objecta materialia, quia habet modum essendi separatum à corpore, & ab omni materia: sed anima Adami in statu innocentie habebat modum essendi, per quem erat vnita corpori, & materie: ergo cognoscebat Angelos, non per essentiam, sed per conuersionem ad materialia, ac proinde non per species proprias, sed per species rerum materialium.

QVAESTIO CCLVI.

Virum Adam ab initio habuerit scientiam infusam naturalium, & supernaturalium?

S. Tho. quæst. 94. artic. 3.

1. Videtur Adam ab initio non accepisse scientiam infusam natura-

lium, primò quia indiuidua eiusdem speciei eodem modo debent consequi suam perfectionem: sed nos perfectionem scientiæ non habemus ab initio totam simul per infusionem, sed paulatim acquirimus experientia, studio, & disciplina: ergo Adam, qui erat eiusdem speciei nobiscum, perfectionem scientiæ non habuit ab initio totam simul per infusionem.

2. Secundo indiuiduis eiusdem speciei conuenit scientia eiusdem speciei: sed Adam erat eiusdem speciei nobiscum: ergo scientia Adami fuit eiusdem speciei cum nostra: sed si scientia Adami fuisset infusa, fuisset diuersæ rationis à nostra, quæ est acquisita: ergo scientia Adami non fuit infusa.

3. Tertio status viæ conceditur homini, ut paulatim proficiat, tum physice in scientia, tum moraliter in merito per exercitium actuum honestorum: ergo potuit paulatim proficere in scientia per exercitium actuum intellectus: sed si ab initio accepisset scientiam infusam, non potuisset paulatim proficere in scientia: ergo.

4. Respondeo cum Sancto Thoma, ponendo tres conclusiones. Prima conclusio est: Adam ab initio accepit scientiam infusam omnium, quæ homines naturaliter studio, ac disciplina possunt cognoscere. Probatur: nam res conditæ sunt à Deo, non solum ut essent, sed etiam ut essent principia aliarum rerum: sed res, ut sint principia aliarum rerum, debent esse in statu perfectò, eo pacto, quo animalia ut generent sibi simile, debent esse perfecta: ergo res debuerunt creari à Deo in statu perfectò, ac de facto animalia condita sunt in statu perfectò, & etiam plantæ, ac ipse Adam conditus est in statu perfectò quoad corpus, ita ut posset statim generare filios: sed Adam creatus est, non solum ut posset filios generare, sed etiam ut posset illos instruere, & gubernare: non potest autem quis alium instruere, nisi habeat scientiam perfectam eorum, in quibus alter debet instrui: nam signum scientis est posse docere, ut dicit Arist. 1. metaphysicorum cap. 1. ergo Adam debuit condici cum scientia perfecta omnium rerum, in quibus homines ab ipso generandi debebant posse instrui: sed homines ab Adamo generandi debebant posse instrui in omnibus, quæ possunt ab hominibus addisci studio, & disciplina, ac naturaliter possunt sciri: ergo Adam debuit condici cum perfecta scientia omnium, quæ possunt addisci studio, & disciplina, & naturaliter possunt sciri: sed naturaliter possunt addisci, ac sciri omnia, quæ virtualiter continentur in principiis per se notis: ergo Adam conditus fuit cum perfecta scientia omnium, quæ continentur virtualiter in principiis per se notis, adeoque cum omnibus scientiis naturalibus, tum speculatiuis, tum practicis, metaphysicis, physicis, mathematicis, logicis, & cum omnibus artibus: sed non potuit condici cum perfecta scientia omnium

nium naturalium, nisi tales scientiæ, ac species intentionales ad illas pertinentes acciperet à Deo per infusionem: ergo Adam scientias naturales, ac species intentionales ad illas spectantes accepit à Deo per infusionem.

5. Confirmatur primo: nam in omnibus generibus naturali ordine perfectum debet esse prius, quam imperfectum, & quod est actu debet precedere id, quod est in potentia, siquidem imperfectum debet procedere à perfecto, & ab illo perfici, eo pacto, quo infans imperfectus debet procedere à viro perfecto, & ab eodem perfici: & quod est in potentia debet reduci in actum ab aliquo, quod sit in actu, eo pacto, quo embryo, qui est potentia homo, debet procedere ab homine in actu: ergo prius debuit produci homo perfectus in scientia, & habens actu scientiam, ac proinde potens docere, quam homines scientes solum potentia, & potentes addiscere.

6. Confirmatur secundo: nam ut narratur Gen. 2. Adam imposuit nomina omnibus animalibus, & subditur: *omne enim, quod vocauit Adam anima viuens, ipsum est nomen eius. Appellauitque Adam nominibus suis cuncta animalia, & uniuersa volatilia celi, & omnes bestias terre*; sed non potuit imponere nomina, nisi sciret linguam, ex qua illa nomina desumpsit, & nisi sciret naturas rerum, quibus nomina imposuit: ergo acceperat à Deo per infusionem notitiam linguæ, & scientiam de naturis animalium: & ex proportionali ratione acceperat scientiam infusam aliarum rerum naturaliter scibilium. Ideo Chrysostomus hom. 14. in Genes. ex hac nominum impositione infert sapientiam Adæ, dicens. *Nam quod magna sapientia præditus fuerit, discit ex his, quæ nunc sunt. Et adduxit illa inquit ad Adam, ut videret, quid vocaret illa. Fecit hoc Deus demonstraturus nobis magnam illius sapientiam. Et iterum, quid vocauit, inquit Adam, hoc est nomen illi. Factum autem hoc est, non ut discamus sapientiam illius solum, sed ut & symbolum domini per nominum impositionem cognoscatur &c.* Et paulo post; *Cogita quanta fuerit sapientia, volatilibus, reptilibus, feris, iumentis, & alijs brutis domesticis, & agresibus, & in aqua vitam agentibus, & à terra productis, & in summa omnibus congrua, & conuenientia sua naturæ imponere nomina.* Idem docent plures alij Patres. Confirmatur ex Ecclesiast. 17. ubi loquendo de primis hominibus, dicitur. *Disciplina intellectus repleuit illos: creauit illis scientiam spiritus: sensu impleuit cor illorum. & mala, & bona ostendit eis. Posuit oculum suum super corda illorum, ostendere illis magnalia operum suorum &c.*

7. Secunda conclusio est: Adam accepit etiam notitiam infusam mysteriorum supernaturalium.

Probatur: nam in creatione fuit ordinatus ad finem supernaturalem: ergo fuit creatus cum tanta notitia mysteriorum supernaturalium, quanta erat necessaria ad hoc, ut se moueret ad finem supernaturalem, & alios per gubernationem,

ad eundem finem dirigeret, ac proinde habuit notitiam mysteriorum supernaturalium, tantam, quanta illi statui conueniebat. Ideo habuit etiam notitiam Trinitatis, & Incarnationis, ut dictum est quæst. 255. num. 7. & sequentibus.

8. Tertia conclusio est: Adam non habuit scientiam, & notitiam infusam eorum, quæ nec naturali hominis studio cognosci possunt, nec sunt necessaria ad gubernationem vitæ humanæ, cuiusmodi sunt secreta cordium, futura contingentia, & quædam singularia, puta quot lapilli iaceant in flumine, & alia huiusmodi. Ratio est, quia Adam debuit habere scientiam infusam eorum tantum, de quibus debebat posse homines instruere: sed non debebat posse homines instruere, nisi de ijs, quæ naturali hominis studio cognosci possunt, ac de ijs supernaturalibus, quorum notitia est necessaria ad hoc, ut ordinarent suam vitam ad finem supernaturalem, ad quem natura humana fuerat eleuata: ergo

9. Ad 1. distinguo maiorem: Individua eiusdem speciei, quæ accipiunt esse per naturalem generationem, eodem modo debent consequi suam naturalem perfectionem, concedo: si aliquid eorum accipiat esse per creationem à Deo, ut sit principium cæterorum, nego maiorem: concedo minorem: & nego consequentiam. Individua eiusdem speciei, quæ accipiunt esse per naturalem generationem, eodem modo debent consequi suam naturalem perfectionem. Sed quia in generationibus naturalibus non potest procedi in infinitum, sed debet perueniri ad aliquod individuum, quod non sit generatum ab alio individuo eiusdem speciei, sed sit creatum à Deo, tale individuum, sicut non accipit esse per generationem, sed creatur à Deo, ut sit principium, à quo procedant alia individua per naturalem generationem, sic non debet accipere suam perfectionem naturalem paulatim, sicut alia individua, sed totam simul, ut possit illam alijs indiuiduis communicare, ut explicatum est num. 4.

10. Ad 2. concedo totum primum argumentum, in quo infertur scientiam Adami fuisse eiusdem speciei cum nostra, ac distinguo subsumptum: si scientia Adami fuisset infusa per se, fuisset diuersæ rationis à nostra, concedo: si fuisset infusa solum per accidens, fuisset diuersæ rationis à nostra, quæ est acquisita, nego subsumptum: & nego consequentiam. Duplex est scientia infusa: prima est infusa per se, secunda est infusa per accidens. Scientia infusa per se est, quæ non potest ab homine naturaliter studio, & disciplina acquiri, & hæc est diuersæ rationis à scientia naturaliter acquisita. Scientia infusa per accidens est, quæ potest studio, & disciplina acquiri, sed de facto à Deo infunditur: potuisset enim Deus Aristoteli scientiam, quam studio, & disciplina acquisuerat, ab initio ipsi infundere totam simul. Scientia per accidens infusa

po.

potest esse eiusdem rationis cum acquisita. Deus igitur Adamo ab initio infudit totam simul scientiam naturalem, quam potuisset paulatim studio, & disciplina acquirere, quæ proinde fuit eiusdem rationis cum scientia, acquisita aliorum hominum. Confirmatur, & explicatur. Nam Adam perfectam staturam, perfectas vires, ac perfectam virtutem generandi, quam ceteri homines acquirunt paulatim, accepit à Deo totam simul, & tamen statura, vires, & potentia generandi data, Adamo fuerunt eiusdem rationis, ac speciei, cum statura, viribus, & potentia generatiua, quas ceteri homines acquirunt paulatim; ergo à pari. Similiter vt dicit Sanctus Thomas in resp. ad 1. *Oculi, quos cæco nato Deus dedit, non fuerunt alterius rationis ab oculis, quos natura produxit: ergo nec species intentionales rerum naturalium Adamo infusæ à Deo fuerunt diuersæ rationis à speciebus intentionalibus, quas alij homines acquirunt.*

11. Ad 3. Concedo totum primum argumentum, in quo concluditur, quod Adam potuit proficere in scientia, ac distinguo subsumptum: si Adam ab initio accepisset scientiam infusam omnium naturalium, non potuisset in scientia naturalium proficere quoad numerum scitorum, concedo; quoad modum sciendi, nego. Quia Adam acceperat à Deo scientiam infusam omnium naturalium, non potuit circa naturalia proficere quoad numerum scibilem: at potuit proficere quoad modum sciendi. Nam cum accepisset à Deo per infusionem scientiam solum intellectualem, non autem experimentalem rerum naturalium, potuit paulatim acquirere scientiam experimentalem naturalium. Quia verò etiam Christus, licet haberet scientiam infusam, potuit proficere paulatim in experimentalibus, Luc. 2. 52. dicitur de illo: *Iesus proficiebat sapientia &c.* Addit S. Thomas in resp. ad 3. quod Adam in cognitione supernaturali potuit proficere etiam quoad numerum scitorum per nouas reuelationes, sicut Angeli etiam beati proficiunt per nouas illuminationes, vt dictum est quæst. 195. Addit rursus, quod quia Adam fuit conditus, vt esset alijs hominibus principium scientiæ, non vt esset principium meriti, ideo non est eadem ratio de profectu in scientia.

QVÆSTIO CCLVII.

Vtrum Adam ante peccatum potuerit decipi?

S. Thomas q. 94. ar. 4.

1. **V**idetur potuisse decipi. Ideo enim Adam non potuisset decipi, quia

habebat naturam integram: sed Heua habebat naturam integram, non minus, quam Adam, & tamen non solum potuit decipi, sed de facto fuit decepta: ergo. Probatur minor: nam 1. ad Timotheum 2. dicitur: *Mulier seducta in prauaricatione fuit, & Magister in 2. dist. 21. dicit, quod ideo mulier non horruit serpentem loquentem, quia officium loquendi eum accepisse à Deo putauit.*

2. Secundo virtus visiva in homine per peccatum non est limitata, neque diminuta; sed nos per virtutem visuam decipimur circa magnitudinem rerum valde distantium, puta circa magnitudinem Solis, qui nobis apparet vt palmaris, cum sit multo maior globo terrestri: ergo etiam Adam fuisset deceptus.

3. Tertiò vt dicit Augustinus lib. 2. de Genes. ad litteram, dum somniamus, adhæret anima similitudini, tanquam ipsi rei: sed Adam in statu naturæ integræ dormisset, & somniasset: ergo adhæsisset similitudinibus, tanquam rebus, & sic fuisset deceptus.

4. Quarto Adam nescisset secreta cordium, futura contingentia, & alia huiusmodi, vt dictum est quæst. 256. num. 3. ergo potuisset circa secreta cordium per mendacium, ab aliquo decipi.

5. Respondeo duas esse sententias. Prima, quam refert Sanctus Bonaventura in 2. dist. 23. art. 2. quæst. 2. & censet satis probabilem, licet illi non adhæreat, docet Adamum ante peccatum non potuisse decipi circa materiam ab illo scibilem, sed potuisse decipi circa materiam opinabilem, puta circa secreta cordium, circa futura contingentia, & alia huiusmodi, sed ita, vt opinioni falsæ non firmiter adhæreret, sed leui quadam opinione, & estimatione. Hanc sententiam refert etiam Sanctus Thomas hoc ar. 4. q. 94.

6. Secunda sententia communis docet Adamum ante peccatum potuisse aliqua quidem ignorare, puta secreta cordium, futura contingentia &c. sed circa nullum obiectum potuisse positivè decipi, ac errare. Docuerunt hanc sententiam S. Thomas hoc ar. 4. quæst. 94. & quæst. 18. de verit. art. 6. & in 2. dist. 23. quæst. 2. art. 3. Sanctus Bonaventura eadem dist. Durandus ibidem, quæst. 3. quos sequuntur communiter Theologi, & ex nostris Suarius lib. 3. de opere sex dierum, cap. 10. n. 3 & seqq.

7. Dicendum cum hac sententia: Adam, & Heua licet circa quædam obiecta potuerint habere ignorantiam negatiuam, tamen ante peccatum circa nulla obiecta potuerunt positivè decipi, & errare, assentiendo falso assensu firmo, vel non firmo, & leuiter opinatiuo.

8. Probatur primò ex Augustino, qui hanc sententiam tradit pluribus locis, ac præsertim lib. 3. de libero arbitrio, cap. 18. num. 12. dicens: *Approbare falsa pro veris, vt erret innuitus, non est natura instituti hominis, sed pœna damnati.*

Z z z z

Pro-